

TAALKAART

CHECK DIT

-d of -t, -dde(n) of -tte(n)?

zwak werkwoord		werken		
	tegenwoordige tijd		verleden tijd	
ik	stam	werk	stam	werkte
jij	stam + t	werkt	stam + te	werkte
hij/zij/het/u	stam + t	werkt	stam + te	werkte
wij	stam + en	werken	stam + ten	werkten
jullie	stam + en	werken	stam + ten	werkten
zij	stam + en	werken	stam + ten	werkten

zwak werkwoord, stam eindigend op -d		landen		
	tegenwoordige tijd		verleden tijd	
ik	stam	land	stam + de	landde
jij	stam + t	landt	stam + de	landde
hij/zij/het/u	stam + t	landt	stam + de	landde
wij	stam + en	landen	stam + den	landden
jullie	stam + en	landen	stam + den	landden
zij	stam + en	landen	stam + den	landden

zwak werkwoord, stam eindigend op -t		rusten		
	tegenwoordige tijd		verleden tijd	
ik	stam	rust	stam + te	rustte
jij	stam	rust	stam + te	rustte
hij/zij/het/u	stam	rust	stam + te	rustte
wij	stam + en	rusten	stam + ten	rustten
jullie	stam + en	rusten	stam + ten	rustten
zij	stam + en	rusten	stam + ten	rustten

EEN EZELSRUGGETJE

Vervang in de tegenwoordige tijd het werkwoord in de zin door 'lopen', dan hoor je of je een t moet toevoegen. *Het eten brandt aan* (want: *Het eten loopt...*).

Let op de uitzondering bij 'willen': *Hij/zij wil...*

Let op bij een vraagzin met jij/hij. *Word je/jij morgen achttien?* (want: *Loop je ...?*) *Wordt je broer/hij morgen achttien?* (want: *Loopt hij ...?*)

EEN EZELSRUGGETJE

Eindigt de stam van het werkwoord op een medeklinker uit 't ex-kofschip? Dan heeft het voltooid deelwoord een t als laatste letter.

Zij heeft heel hard gewerkt.
Hij is geland. Zij hebben weinig gerust.

TAALKAART

CHECK DIT

Aan elkaar of los?

Twijfel je of woorden aan elkaar moeten?
In het Nederlands schrijven we woorden
zoveel mogelijk aan elkaar:

*tentententoonstelling
goedgehumeurd
pianospelen*

Te veel of teveel?

Kun je 'veel' vervangen door 'weinig' dan
schrijf je het los.

Ik heb te veel (te weinig) gesport.

'Teveel' aan elkaar is een zelfstandig naamwoord.

*Het teveel aan wisselgeld gaf
hij netjes terug.*

Hen of hun?

Gaat het om bezit? Gebruik dan hun.

Het is hun hond.

Gaat het om een meewerkend voorwerp
en staat er geen voorzetsel bij?

Gebruik hun.

Heb je hun verteld dat het plan doorgaat?

Staat er een voorzetsel voor het meewerkend
voorwerp? Gebruik dan hen.

De bloemen heb ik aan hen gegeven.

Is er sprake van een lijdend voorwerp?

Gebruik dan hen.

Hij heeft hen gered.

TIP

Twijfel je toch nog?

In veel gevallen kun je 'ze' gebruiken.

Laat hen/ze maar praten.

Sommige(n), enkele(n), vele(n), alle(n), beide(n)

Schrijf een *n* als er geen zelfstandig naamwoord
achter staat en je verwijst naar personen.

*In het zwembad dragen sommigen
een badmuts.*

Schrijf geen *n* als je niet naar personen verwijst.

*In het bos stonden honderden bomen,
waarvan enkele zonder bladeren.*

Ideeën, industrieën, bacteriën

Eindigt het woord op -ee, dan komt er altijd
een e met een trema (ë) bij:

ideeën.

Eindigt het woord op -ie? Dan kijk je waar
de klemtoon valt. Op de laatste lettergreep,
zoals bij industrie? Dan komt er een e met
een trema bij:

industrieën.

Klemtoon niet op de laatste lettergreep, zoals
bij bacterie? Dan komt er geen e bij. Het trema
komt op de laatste e:

bacteriën.

Piano's, oma's, tv's, penalty's, essays, cadeaus, cafés

Schrijf de *s* altijd aan het woord vast als
de leesbaarheid/uitspraak hetzelfde blijft:

cadeaus, cafés, essays

Ontstaat er verwarring over de leesbaarheid/
uitspraak als de *s* aan het woord staat
geschreven, dan is 's noodzakelijk:

piano's, penalty's, tv's

Check, check, dubbelcheck

- Hoofdletters
aan het begin
van een zin en
bij namen.
- Punt (uitroepteken/
vraagteken)
aan het eind
van elke zin.
- Is een zin erg
lang, maak
er dan twee
zinnen van.

